

impozáns módon mutatja be festőinket, mint még a hazai festőművészet soha bemutatva nem volt. Ez valóban magyar műkiállítás! Van lélek, talentum.

A hazai festészet támogatására az első egyesület 1839-ben szervekedett. B. Eötvös József, Lukács Móricz, Eckstein Frigyes, Trefort Ágost, Schedius Lajos alakították. Hat év múlva másik egyesületet *Kubinyi* Ágoston létesített. Ennek czime volt *«Nemzeti képcsernokok alakító egyesület»* s feladatává lett, hogy festményeket vásároljon a nemzeti múzeum képtárába. Mintegy a műpártolást akarta személyesíteni és példaképpel is mutatni. Több festményt vásárolt a múzeum számára, de csekély eszközökkel rendelkezett. Mindazonáltal elég sokáig fennállt. Megérte még — de egészen csöndesen — a képművészet társulat alakulását is, s ez lett az ő szerény vagyónak öröke. Ha e vagyon kamatai egy pár ezer forintra nőnek, a képművészeti társulat kötelese azért a múzeumi képtárba valamely festményt szolgáltatni. A néhai képvásárló-egylet ezen intézkedésének köszönhetően hogy a múzeumi képtárban Munkácsytól nem csak kezdő idejéből van egy kisebb festmény. «Az utoncok» a képvásárló egylet testamentuma után került oda.

A pesti műegylet az ország közönségével műlapok útján érintkezett. Az évdíjas tagok metszvényeket kaptak. Volt ezek közt néhány, melyek népszerűkké váltak; részint magyar életképek, részint magyar tárgyak. Most is igen sok háznál láthatni berámizva. Erősebben ható tényező azonban a műegylet nem lehetett. Nem szükség fejtegetni, mért. Kiállításait csak annyiban mondhatni magyarnak, mert Pesten rendezték. Bécsi festők műveit hozták el azokra: magyar művész volt a legkevésbé. Utóljára már egészen bécsi műkereskedők kirakata lett a Diana-fürdőbeli műtárlat. Pedig ezalatt már növekedtek magyar festők, kik több tért, több figyelmet kívántak, s elérkezettnek tartották az időt, hogy olyan társulat alakuljon, mely határozottan a magyar festészet támogatását tűzze ki céljául.

Orlai Petrich Soma hangoztatta először az eszmét s 1859 elején nála össze is gyűlt egy kis társaság, hogy megbeszéljék. Közé volt Telepi Károly, Brodszki Sándor, Kis Bálint múzeumi képtárőr, Latkóczy Lajos, Peczeny Henrik, Plachy Ferencz, s a külföldi Jan de Venne. A megindított eszmecserét azonban szélesebb körre is ki kellett terjesztenie, hogy az érdeklődést előkészítsék. Lysenire azonban akkoriban tanácskozási engedély kellett a rendőrségtől. Az alatt a föltétel alatt kapták meg, ha az alakuló társulat alapszabályait a bécsi «Concordia» társulathoz alkalmazzák. Az alapszabály el is készült és május 10-ikén benyújtották, megjegyezvén, hogy a Concordia alapszabályait mégis csak módosítani kellett, mások lévén a mi viszonyaink. Az alapszabályok aztán beverték majd két évig. Vézre sok sürgetés után, 1860 decz. 12-én Barabás Miklós, mint egy folyomódó, megkapta a végzést, hogy az alapszabályok nem erősítették meg, mert nagyon vázlatosak. A szöveget ki kívánó művészeknek végre is az 1860-iki október 20-iki emlékeztető diploma jött segítségül, mely az önkormányzatot az országban visszahelyezvén, most már Pest városától függött az engedély megadása. 1861. febr. 6-án a Plachy Ferencz szerkesztette folyamodvány mellett az alapszabályokat be is nyújtották s kilenc nap alatt helyben is hagyott. Most már aláírási íveket bocsátottak ki a művészek közt, s 1861. márczius 15-ikén megtartották az alakuló közgyűlést a tudós társaság uri utcai termében. Barabás Miklós elnököl s Plachy Ferencz tartotta a megnyitó beszédet. Az alapszabályok némely pontját megváltoztatták, s annak közgyűlési helybenhagyására márcz. 20-ikán gyűlés jött össze, mely a tisztviselőket megválasztotta, s a választmányt megalakította. Pártfogót is választottak, az akkoriban sokat emlegetett és népszerű Batthyány Apraxin Julia grófnőét, ki azonban nem sokára eltávozott Pestről. Az így megalakult képművészeti társulat első elnöke gr. Keglevich Béla, jelenleg Hevesmegye főispánja, lett. A választmány tagjai: Barabás Miklós, Dunaiszky László, gr. Festetich Béla, Harsányi Pál, Heckenast Gusztáv, Hensziman Imre, Keve József, Ligeti Antal, Orlai P. Soma, Rosti Pál, Skálniczky Antal, Than Mór, Telepi Károly, Peczeny Henrik, Molnár József. Igazgató Hensziman; titkár Plachy Ferencz, pénztárnok Pietsch Gyula.

A társulatnak akkor 5 alapító és 100 rendes tagja volt. Gr. Keglevich csak rövid ideig maradt elnök, elfoglaltsága következtében leköszönt s ekkor gr. Andrássy Gyulát választották.

A lehető legszerényebb eszközök álltak a társulat rendelkezésére. A zajos politikai viszonyok pedig elterelték tőle a figyelmet. 1862-ik márcz. 23-ikára összehívott közgyűlést pedig a helytartóság betiltotta, a megváltozott rendszer az alapszabályok módosítását kívánván. A módosítás megtörtént. A társulat új igazgatót is kapott. Hensziman ugyanis a Korvinák ügyében Konstantinápolyba utazott; igazgatóul tehát Harsányi Pált választották, ki hosszú ideig viselte e tisztet. Plachy Ferencz is lemondott a titkárságról. Megválasztották helyébe Telepi Károlyt 1862. jul. 10-ikén. Azóta folyton egész buzgalommal a társulatnak szenteli. A sokat hánytatott alapszabályok végre 1863 febr. 9-ikén ő felsége által is megerősítették. Innen kezdődik a társulat tulajdonképeni működése. Eddig ugy szólnak csak a festőkkel való érintkezésből, tanácskozásközl állt az, vagy a hírlapokban tett közlések cikkeit a képművészet érdekében. Székely Bertalan első nagyobb műve («II. Lajos holttetének föltalálása») mellett is agitációt indított, s lehetővé tette, hogy azt gyűjtés útján megvásárolják a nemzeti múzeum képtárában.

Az alakulás első idejében a társulat bevételi vajmi csekélyek. 1861—62-ben 1630 frt, a kiadás 902 frt; 1862—63-ban 1738 frt, a kiadás 1539 frt. A társulat helyiségének házbéret gyűjtés útján szedegették össze. Ilyen volt a kezdet.

A képművészeti társulat a nagyhid-utcában (most Deák Ferencz-utca) bérelt helyiséget, egyik most is fennálló régi házban, s ennek első emeletén rendezte kiállításait. A kezdet nehézségei azonban nagyon szívósan kísérték a társulatot. Még egy darabig a pesti műegylettel is versenyezni kellett a közönség részvételeért. A magyar kormány föllállításával a társulatra nézve is bekövetkezett a jobb fordulat. A miniszterelnöknek teljes rokonszenvét bírta a társulat, s Eötvös József közoktatásügyi miniszter pedig fölsimerte fontos céljait és istápolta. A társulat szűk helyiségeit is díszesebb cserélhetette föl. Az akadémia palotájának egyik része épen alkalmas volt műtárlatok rendezésére; az Esterházy-fele képtártól maradt fen ez a rész, s ezt foglalta el. Nem lehet mondani, hogy virágzó éveket élt volna itt; lassan bár, de gyarapodott, s kiállításai évről-évre érdekesebbek, becsebbek lettek. Külföldi összeköttetéseket is tudott teremteni, s egy ízben a legkitűnőbb francia festmények oly gyűjteményét mutatta be, melyet Franciaországban kívül nem igen lehet látni. Az akadémiai termek is szűkebbek váltak immár, a hazai festők kis csapatja megerősödött, megnőtt. Gondoskodni kellett, hogy a képművészeteknek megfelelő díszes csarnok emeltesse.

1875 óta áll is a műcsarnok a főváros legszébb helyén, a sugáruton. A társulat fennállása második tízedek közepén már bele költözhetett a díszes csarnokba.

A képművészeti társulat fennállása óta mindig találkoztak egyesek áldozatkészségével, ügybuzgalommal. Főkép vezetésében nem nélkülözött a kitartást, melyre csakugyan szükség is volt olykor, kivált kezdetben. Az ügy iránti élénk vonzalom, a festészet jövőjében vetett hit erős kapcsolattal tartotta egybe a testületet.

A kik elejétől kezdve részt vettek a társulat ügyeiben, mint vezető tényezők, azok közé tartozik *Barabás Miklós* alelnök, kinek érdemes pályáját nem régebben méltattuk, mikor akadémiai tagságának felszázados jubileumát ülte. *Telepi Károly*, az alakulás két évét leszámítva, majd titkár, majd műtárnok volt, mindig nagy munkásságot képviselt, mindig az ő mozgékonyaságától függött igen sok, a kiállítások ügye egészen tőle. *Keleti Gusztáv*, a jelenlegi igazgató, az alakulás óta tagja az igazgató választmányának, viselt többféle tisztséget, teljesített sok munkát, s finom műterezkedés, széleskörű ismereteinek nagy hasznát vette a társulat.

Telepi Károly rendezte a társulat összes kiállításait. A rendezés alatt nem csak azt kell érteni, hogy elhelyezte szépen a beérkezett festményeket, hanem hogy be is szerezte azokat távol lakó művészekről, gondoskodott összeköttetésről, s megszerezte az érintkezést jeles idegen művé-

szekkel. Egyik sem kis feladat. A műtárlat elrendezése sem afféle képfelragasztás. A rendező az oka, ha valamelyik festmény nem tud figyelmet kelteni. Mért nem függesztették jobb helyre. A képeknek megvan az a csodálatos tulajdonsága, hogy ha magasra helyezték, akkor épen alacsony lett volna a legjobb helye és viszont. A rendező felelős, ha a képekneke vejeje nem akad; mert ha már rossz helyen áll is, az előkelő látogatókat mért nem figyelmeztette. Telepi ebben a nehéz helyzetben, folytonosan örök kövek közt élve, nagy önmegtartóztatást tanusít. Magától nem állított ki képeket, pedig ő is aktív művész, jeles tájfestő. Ki emlékezik, hogy Telepi évek hosszú során a kiállítók közt máskeppen szerepelt volna, mint minden kép kiállítója? Csak mikor már eléggé bebizonyította, hogy senkítől nem akarja elfoglalni a jó helyet, csak akkor kezdett ő is előállni festményeivel; azok aztán csakugyan a legsötétebb zugokba kerültek, a hová mást nem mert volna tenni. Érzékeny művészek vele viaskodtak legtöbbit, okolták, szidták. Hozzá még nagyon szelíd ember is. Más talán ki sem állta volna ilyen hosszú ideig. Ő ugy volt az új generációkkal, mint a tanító tanítványai meg-megújuló csapatjával. Minden esztendőben előre kell kezdeni. Minden kiállítás meghozza a magát örök egyformaságban. Telepi böles diplomata lett.

Most ennél a szép jubileumnál méltán jubilál Telepi is; szívből mondanak neki éljént azok, kik annyit zsörtölődtek vele.

A képművészeti társulat e nagyérdemű titkára és mostani műtárnoka atyjától nyerte az előszeretett a művészetek iránt. A csak nem régebben elhunyt Telepi György ezermester volt, faragott, festett, s a nemzeti színház legjobb komikusai közé tartozott. Atyja mellett festeggett először, aztán Barabás Miklós lett tanítója. A szabadságharcban a 19 éves ifju szintén kardot fogott. A harcok elmúltával külföldön folytatta festészeti tanulmányait, Münchenben, Velencében, Rómában. Szép pálya nyílt meg előtte, de 1861-ben, mikor itthon az élet fölpezdült, hazatért. A képművészeti társulat megalakulása az ő művészi pályájában döntő lett; 1862-ben titkárrá választván, egész tevékenységét a társulat ügyei vették igénybe; míg ő fáradozott, esete sokat pihent.

Művészi erejét ugyszólván áldozatul hozta, s lelkes agitációval használt annak a fontos ügynek, melyet a képművészeti társulat ölelt föl. Az állandó műtárlatok létesítésében övé a főérdem. Arról szó sem lehetett, hogy a kiállítások csupa magyar műveket mutassanak föl. Nem volt erre elég változatos termés; de a műzies szélesítésére elkerülhetlenné vált, hogy a külföldi művészek érdeklődése is megnyeressék. Még ma sem vagyunk valami nagy műszerelő hírből a külföld előtt, hát még húsz év előtt. Telepének mégis sikerült megszerezni az összeköttetést. Fáradozásainak jelentékeny részét vették igénybe az évenkénti képcsernosások, melyek nyerevénytárgyaikat összegyűjtése, a sorsjegyek forgalomba hozása, kalendőségüknek előmozdítása fokozott gondot igényeltek. A képművészeti társulat felállítására is ő indította meg az agitációt, hangoztatva folyton a kiállítási helyiségek szélszerelőségét és tervezeteket mutatva föl a mozgalom országossá tételére.

A mint a társulat izmosodott, s a műcsarnok is elkészült, a teendő halmazának egyik felét levették Telepi vállairól. Külön titkári állomást szerveztek, s Telepi Károly műtárnok lett. A kiállítások rendezése tartozik most hatáskörébe. E nagy tevékenységű férfi öröme teljes lehet, hogy oly kiállítást mutathat be, mint a mostani jubilaris kiállítás, mely huszonöt év küzdelmeinek eredményét, a magyar képművészetek virágzásába jött korszakát oly imponálóan hirdeti.

Az adminisztrációs ügyek, fűt-fát és követ megmozgató serénység mellett, a társulatnak megvolt mindig a művészi szellem növesztésére is külön törzskara, az élén állt *Keleti Gusztáv*, ki nemcsak az esetet bírja erővel kezelni, hanem a tollal is, és széles látókörében a vezéreszméket az ideális és gyakorlati célok egyesítették. Keletinek nevezetes szerep jutott festészetünk fejlődésének korszakában. Mint tájfestő maga is hathatósan közreműködött e genre emelésén.

Mint kitűnő rajzoló az illusztráló művészet közsön sokat. De van egy más tér is, melyen csak nagyon kevés művészeink foglalkozik, míg

Keleti tehetségének egész súlyával foglalta el azt a tért. Ez a festészetnek elméleti része, a műkritika; a műziesnek az irodalom útján való terjesztése, a képművészetek törvényeinek mély és szellemes fejtegetése; de sőt még több is: a művészetekben való oktatás sikerei, a tanári állás, összekötve a gyakorló művészettel.

Ily tág körben érvényesül Keleti Gusztáv képessége. Mint tájfestő elsőrangú, stílye a régi nagy mestereké; mint széptani írónak az irodalom is megadta koszorúját, s a tud. akadémia és a Kisfaludy-társaság tagjai közé választotta. A festészet alapos tanítására pedig ő szervezte az országos mintarajztanodát. A külföldi festészet és rajz-iskolák tanulmányozására 1868-ban küldte külföldre b. Eötvös József miniszter Keleti nagybecsű emlékirataiban dolgozta föl tapasztalatait és saját javaslatait. Viszonyainkat vette kiinduló pontul s figyelmeztetett, hogy a képművészeti oktatásnál ne a műszeretben növekedtállamokat és intézeteket vegyük mintaképül, hanem hogy alapjait kezdjük építtetni a műszeretnek és műziesnek. Festészeti akademiák föllátása még korai volna, mikor iskoláinkban a rajztanítás is hiányzik, vagy hiányos. Azt ajánlotta, hogy ne a festőművészek képzése legyen az első feladat, a tehetségek ugy is megtalálják a javult viszonyok közt, a kormány ösztöndíjai mellett, a kibontakozás útját, hanem növeljünk először is rajztanárokat, kik már az iskolákban megkezdik a műziesek ápolását. Keleti javaslatai alapján szervezték a mintarajztanodát, melynek vezetése is rábizott. Trefort miniszter tovább fejlesztette a képművészeti oktatást, felállította pár év előtt a mesteriskolát. Ennek szervezetében is jelentékeny a része Keletinek.

Még férfiora javát éli, 52 éves, hozzá szokva a folytonos munkához. A művészi pályára a jogi tanulmányok közül lépett. Mily jeles tanuló volt, eléggé mutatja, hogy a szigorú Pauler Tivadar őt ajánlotta b. Eötvös József egyetlen fiához, Loránthoz, nevelőnek. Eötvös családjának köre ismét kitűnő iskola volt a fiatal embernek. De vágya a festészethez ragadta. Münchenbe ment. Nemcsak festett, hanem igen sokat rajzolt is metszés alá. Ez pontos, tiszta rajzot kíván, s festőink általában nem szívesen foglalkoznak vele, hogy metszők számára, fura rajzolja. Keleti ezt sem kicsinyelte és segítségére jött az illusztráló művészetnek. Kitűnő rajzai utána a «Vasárnapi Ujság» is egész sorozatát mutathatta be a hazai tájképeknek.

Festményei közül egyik legjelesb a múzeumi képtárban van. «A számzótt parkja» a czime. Árnyas nagy tölgyek csoportja; a közepén szökőkút. De minden elhagyatott. Magas bozót verte föl a kertet; óriás fák elkorhadva kidőltek; a szökőkút kiszáradva, molhával borítva; szobrai letörölve, és körülte sertések dálnak. Ugyanily gazdag tájképi részlettel festette Zrinyi a költő halálát, egy vadon képét tárta föl. Az erdők melységének, a fák változatos alakzatainak festésében első mester.

A képművészeti társulatban ily kiváló sokoldalúsága még akkor is érvényesült, mikor Keleti — tanári elfoglaltsága következtében — tisztet nem viselt ugyan, érdeklődését azonban a hazai művészeti élet e központja iránt mindig teljesen fentartotta. A választmányban ügybuzgalmát, tekintélye súlyát mindig igénybe vették és sokszor töltött be ideiglenesen adminisztrációs állásokat is, ha gyorsan kellett az állások betöltéséről gondoskodni. Az utóbbi években, mikor a műcsarnok építéséből eredő terhek nagy súlylyal nehezettek a társulatra, az igazgatói állásban is többször volt változás. Végre — két év előtt — Keleti Gusztávot nyertek meg e tisztet, ki sokféle teendő daczára el is fogadta.

A műcsarnok építési költségei a társulat pénzügyeit megzavarták. Ő felsége és a kormány évi javadalma a bajt szerencsésen elhárította, de a társulat ügyeinek vezetésében személyi változásokat idézett elő. A takarékosági kérdés, a művészi célokra való fokozottabb áldozatok sürgetése hozta meg a változásokat. Az addigi elnök is visszalépett.

Károlyi Tibor gróf már másodékor volt, midőn a társulat feliragoztatása körül oly nagy érdemeket szerzett Ipolyi Arnold püspök helyébe a választmány egyhangulag elnöké választotta. A társulat jelenlegi elnöke gr. Károlyi György grófnak, az elhunyt koronaörnek negyedik fia, ki a budapesti egyetemen végze jog- és államtudományi tanulmányait. A mostanit megelőző két

országgyűlési ülészakon át mint képviselő vett részt a törvény hozás működésében, az utóbbi ciklusban 1884-ben visszavonult, azonban mint egyik legvagyonosabb magyar mágnásnak a főrendiházban ülése van. Mint kitűnő gazdát ismerik. Szabolcsi birtokain és Mácsán mintagazdaságot folytat s ezenkívül ő vezeti a család osztatlanul hagyott birtokait is. Fiatalkor eiben, a mozgalmas idők alatt, részt vett a haza függetlenségének visszavívására külföldön szilott mozgalomban is. Tagja volt a Klapka-féle legiónak. A szabad eszmék kultusát mutatja, hogy magyarra fordította Quinet Edgárnak «Szabadság» című híres nagy művét. A Károlyi-család nagy levéltára becses okiratainak kiadását is ő intézte, Géresi Kálmánra bízva ezen történeti kutató irodalmunkra fontos műsajtó alá rendezését. Műszeretének bizonyossága a mácsai kastély, izléses díszével és becses gyűjteményével, melyet folytonosan gazdagít. A művészetek iránti érdeklődésének folytonos tere pedig a képművészeti társulat, melynek elnöki teendőit a legnagyobb ügybuzgósággal teljesíti.

A társulat kebelében a művészek mellett föltaláljuk a közélet számos jelesét, a polgári és kereskedelmi élet tisztelgetélt férfait, jelöl, hogy a művészeteknek a társadalom összes rétegébe egybe kell foglalnia.

Harkányi Frigyes, a második elnök, a hazai mező- és közgazdaság valamint a pénzügy terén kifejtett hosszú munkásságával szerzett tisztelgetélt érdemeket. A politikai téren mint képviselő is régebben szerepel. Az erdem s férfi élettrajzi adataiból lapunk egyik barátja (M. H.) a következőket közli velünk:

Harkányi Frigyes született Szegeden 1827-ben. Jogi tanulmányainak végeztével Zarka királyi személynök mellett látjuk 1847-ben mint jurátust, s a forradalom után, melyben a nemzetörök sorában teljesíté kötelességét, visszavonult birtokára és a mi ekkor még ritkaság volt, az oszkerü gazdaság fejlesztésére fordítá törekvését, egyszersmid hazánk elhanyagolt ipari és kereskedelmi viszonyait tette tanulmányra tárgyává. E célból beutazván Európa mivelt országait, itt szerzett tapasztalatait itthon értékesíteni törekedett. A figyelem csakhamar feleje fordult, s első sorban a budai takarékpénztár választotta választmányába, utána a magyar általános biztosító társaság alapításában látjuk fáradozni, s itt már az első közgyűlésen igazgatóvá választják; azután az alagutársaság veszi igénybe, hol mint választmányi tag működött. Rénsz vett a magyar földhitelintézet megalapításában, s a felügyelő bizottság tagja lett. Egyik igazgatója volt továbbá a lánchiditársulatnak, ezenkívül közreműködött a magyar hitelbank, a «Securitas» viszontbiztosító bank, s a budapest-pécsi vasut alapításában, majd az osztrák-magyar állam vasut hivat a magyar igazgatóság élére. A politikai életben mint a kereskedelmi miniszterium osztálytanácsosa kezdé nyilvános működését, 1870-ben a törvényhozás termébe lép, mint a szent-andrei kerület képviselője, mely alkalommal, bár még nem volt meghozva az összeférhetlenségi törvény, mégis a miniszteriumban elfoglalt állásáról lemondott. Ezóta folytonosan tagja a magyar parlamentnek s itt hasznos szolgálatokat tett a pénzügyi bizottságban többször mint előadó, nemkülönben a delegációkban, hol mint a közös pénzügyi költségvetés előadója, utóbb pedig s jelenleg is mint a pénzügyi albizottság elnöke buzgókodik.

A magyar ipar érdekében a párisi 1878-iki világiállításban másfél évig tevékeny működést fejtett ki, mint a magyar kormány által miniszteri tanácsosi ranggal kinevezett kiállítási kormánybiztos. Ez alkalommal művészetünk ügyét is melegen felkarolta és nagy része volt Párisban azon kiintézetek kieszközlésében, melyekkel Munkácsy és Benecur művei méltányoltattak, szemben a jeles művek becset háttérbe szorítani törekvő ellentétes áramlatokkal. Ez alkalommal a fennebbieken kívül Zichy Mihályval, valamint általában a Párisban élő magyar művészekkel szíves baráti viszonyban élt, s nem egynek segíté elő ügyét. A hazában élő művészeink, Vastagh, Spányi, Pállik szintén közelebbi viszonyban álltak Harkányival, s műveik ott lelhető díszes termeiben. E ternek Andrássy-ut szép palotájában sok műkineset tartalmaznak. Elég egy pillantást vetni ide, hogy fogalmat nyerünk képzett műzieséről, műszeretéről és áldozatkészségéről, melylyl művészeinken kívül itthon

keves támogatásban részesülő műparosainkat megrendelésekkel látja el.

A képművészeti társulat választmányára e jeles tulajdonait vette figyelembe, midőn másod-elnökévé választotta. Mint ilyen vezette legközelebb elnöktársával, Barabás Miklóssal a választmányt Trefort miniszterhez, köszönetet mondván a társulat kiállítását két arany érdemé alapításáért, mely hazánkban, hol még a művészet aránylag oly kevés anyagi támogatásban részesül, legalább az erkölcsi elismerés megadásával van hivatva serkentőül szolgálni.

NÖVÉREM SIRJÁN.

Kis zöldelő akácélgiet
Távolból hívá intetet;
Felé küldök titkos sohajt,
Titkos bánat feléje hajt.

Jó menedék e temető,
Tört sziveket pihentető;
Nyugalmat ő is itt talált,
Nem félve a zordon halált.

Ha esti szél lebbenve kél,
Sirjára hull fakó levél.
Az ősz fakó falevele —
Úgy vágyom én is le vele!

Az ősz fakó falevele
Megalni hull sirjára le;
Bú ösze hervaszt engemet,
Hervaszt — a míg el nem temet.

Jó-é vajon pihenni lent,
Hová ő már régen lement?
Az esti szél halkán felel,
Szép álmait meséli el.

«A földanya nem mostoha,
Hű keble — úgymond — jó, puha»...
Más hely van-e részemre még,
Hol csendesen rendezgenék?

Mint vágyom ott pihenni én!
De éltem nem csupán enyém —
Másé is az, hű lelkeké...
Lemenjek-é, ne menjek-é?

El, el kislelki gondolat,
Ne halljam sugdosásodat!
Öngyilkos eszme, rémalak,
Ne kisérgecs, ne lássalak!

Virtulhat még öröm nekem
Ifjúsg rózsbarkában;
Bús szívem még s avar cserén
Zöld rügyemre hajthat a remény.

Önts Isten, önts lelket belém,
Ne hulljak el pályám felén;
Adj Isten, adj elég erőt,
Kivívni egy szebb, jobb jövőt!

Neked pedig, ki ott alant
Pihensz: legyen könnyű a hant!
Most elhagom nyughelyedet —
Isten veled, Isten veled!

KOLOSY ELVIRA.

OROSZ KATONAI MUNKA AZ 1849-IKI MAGYARORSZÁGI HADJÁRATRÓL.

Paskievics hadsegéde, báró Osten-Korff emlékirataiból.

II. Sándor csár halála óta az orosz katonai körök hangulata nagyon megváltozott. Szaklapjaikban kigyót-bekát kiáltanak az osztrák hadsereg, és ennek 1849 óta viselt dolgait maró gúnnyal bírálgatják.

S míg egy részről a diplomácia nem győzi eleget díesérni a jó egyetértést, mely állítólag a két kormány közt fennáll: addig — mi tagadás benne — az orosz katonai körökben a vad gyűlölet Ausztria ellen már a legmagasb fokát érte el.

Oroszország 1871 óta lázas tevékenységgel

szervezi roppant hadi erejét s talán nem tévedünk, ha azt állítjuk, hogy ez időszerint csakis az összes európai hatalmasságok együttes közreműködése lenne képes III. Sándor császár seégeit végképen leteperni.

Míthogy azonban egy ilyenmü együttes közreműködésről nagyon könnyen érthető okoknál fogva szó sem lehet, be kell ismernünk, hogy jelenleg a világéke feltételeit csakis Sz.-Pétervárott diktálják.

Mindenki Oroszországot teszi felelőssé a minduntalan veszélyeztetett béke dolgában, de nyiltan csakis a napi sajtó bizonyos része lép fel ellene — a papiroson.

Az orosz vezérkar nem igen szokott az irodalmi téren megjeleni, katonai szaklapok csak magánúton jutnak külföldre, s a különféle régi és újabb katonai akadémiákban vagy tisztai egyletekben tartott tudományos értekezletek ép oly kevéssé tétetnek közzé, mint akár a moszkvai hadi archívum iratai.

Legújban azonban nagy feltűnést okoztak Paskievics herceg posthumus emlékiratai az 1849-iki hadjáratról, melyek állítólag az orosz cenzura figyelmét kikerülve, de valószínűleg különös megbízásból Szt.-Pétervárott megjelentek. A könyvet az elhunyt herceg egykori hadsegéde, báró *Osten-Korff* ezredes állította össze, s alig hiszszük, hogy ennél érdekesebb munka — ellenség kezéből — a szabadságharczról feltalálható lenne.

«Paskievics herceg — mondja *Osten* ezredes — a világosi fegyverletétel után re quasi bene gesta, hazájába visszatérve, azt veszi észre, hogy se regének több mint egy harmadát a cholera s a tifusz meg ehhez hasonló járványok elpusztították: a másik harmada a különféle csatákon hagyta fogát, a mi pedig hazakerült, az épen csak arra való volt, hogy minél előbb elbocsáttassék. Az elért eredmény nagyon sokba került s legfőleg «a konto» fizetésnek tekinthető jövő viszonzólatokra. Ausztria egymaga soha sem lett volna képes a magyar lázadókkal végezni, habár a szerbek, oláhok, horvátok és szászok erősen dolgoztak is a bécsi udvar kezére, de már 1849. ápril havában, midőn az orosz hadoszlopok még jó távol állottak, az egész magyarellenes nemzetiségi koalíció tönkre volt téve. Ha véletlenül Galiciában és Lengyelországban a forradalom kiüt, valószínűleg még a orosz csapatokra is szükség lett volna. Miklós császár nem is annyira az osztrák dinasztia iránti barátságból, mint inkább a lengyel mozgalomtól tartva, ajánlotta fel segítségét az ifjú osztrák császárnak, kit egyetlen tanácsadó, s még sokkal ügyetlenebb tábornokai a hínárba vittek.»

E bevezető szavak után, melyeket kivonatlag közöltünk, b. *Osten-Korff* mindenekelőtt határozottan visszautasítja az akkoriban elterjedt hírt, mintha Görgei megadása holmi személyes érdekek vagy intrigák kifolyása lett volna.

«A magyar fővezér, — írja az orosz szerző, — tudva azt, hogy külsejére nem számíthat, a matematika elveit tartotta szem előtt. Voilà tout! Ő maga és katonái számtalanszor megmutatták, mire képesek; de a tiszteres tulerő elleni további küzdelmet ezel nélküli vérontásnak tartva, azok előtt tették le a fegyvert, kik soha sem voltak természetesen ellenségeik.

«Nagy hatással volt továbbá a magyarokra az orosz tábornokok lovagias magaviselete, míg ellenben az osztrákok vérig sértettek őket tetteikkel. Midőn a herceg az első magyar küldött-

adásnak színében tűnjék fel, mégis jól tudták, hogy Ausztria bizonyára cserben hagyta, ha nálunk hasonló eset fordulna elő; arra pedig senkinek sem volt kedve, hogy régi alattomos elenségünket minden méltányos ok nélkül kiségsük a hínárból. De a császár akarata ellen felszólalni senki sem mervén — engedelmességtünk. Voltak ugyan különösen az Erdélyben működő hadtestnél német eredetű tábornokok, kik természeti hajlamuknál fogva inkább az osztrákokhoz szítottak, azok aztán minden lépésnyomon gyűlöletessé tették az orosz nevet. A tábornagy-herceg minden politikai irány nélkül teljesítette nehéz feladatát, s ha az egész hadjárat alatt szerzett tapasztalataimat szörül-szóra leírnám, alig hiszem, hogy életében még a legesekélyebb kitéttel kifogásolta volna. Ez okból saját nyilatkozatait s működésének kiválóbb mozzanatait híven előadhatom.»

«Midőn a császár tudatta elhatározását a herceggel, ez a fővezényletre leginkább Konstantin nagyherceget ajánlotta, és nem csalódom, midőn e részbeni önmegtartóztatását semmiféle önző gondolatra vissza nem vezetem.

«Paskievics herceg nem kételkedett abban, hogy a lázadó magyarok megfékezése sikerülni fog, de ama gondolat, miként időközben Lengyelországban a forradalom kitörhet, megingatta hitét az ügy tökéletes befejezésében. Két tűz közé szorítva veszélyeztetve látta a gondjára biztossereget, és ne csodálkozzunk azon, hogy vezéri híret közölkészni nem akarta.

«Ez okból a segély megadása a császár részéről azon feltételhez volt kötve, hogy arra az esetre, ha Lengyelországban vagy Galiciában a forradalom kitörne, csapatjaink Magyarországból azonnal kivonulhassanak.

«Eleinte az osztrák kormány azt az ajánlatot tette, hogy akkor orosz csapatok vonuljanak Galiciába; erről azonban a császár még hallani sem akart. Midőn aztán a Pest körül széjjelvert osztrák csapatok a lázadók előrenyomulását Bécs felé feltartani képesek nem voltak, segítségünket minden további kikötés vagy feltétel nélkül sürgetve kérték.

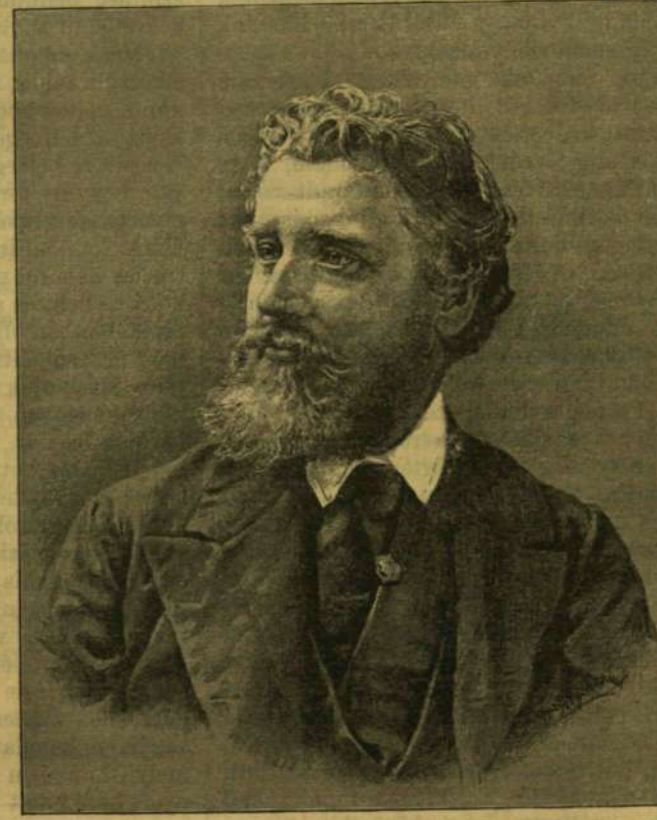
«Ekkor történt, hogy az angol kormány bizalmas eszmecserék alakjában az intervenció határaitól nyilatkozatokat kívánt, mire a császár, ki ekkor már a fegyveres beavatkozás eszméjét egészen magáévá tette, ez irányban semminemű határozott választ egyáltalán nem akart adni. Midőn öt év múlva Európa ellenünk fordult, és az egész akcióban Ausztria vállalta el a legpiszkosabb szerepet, akaratlanul eszembe jutottak Sir John Fraser angol katonai meghatalmazott és követségi titkár szavai, ki, mielőtt a tábornaggyal a hadsereghez indultunk volna, előre megjósolta, hogy a fegyveres intervenciónak, mely ezuttal Ausztriátán egy darab időre megint lábra állítandja, csakis Oroszország fogja karát látni.

«És valóban ugy is történt.

«De folytassuk az események sorát. A tábornagy-

KELETI GUSZTÁV,
a képzőművészeti társulat igazgatója.

TELEPI KÁROLY,
a képzőművészeti társulat műtárnoka.

főhadiszállása egyelőre Varsóban lévén, ott jelentek meg először az osztrák polgári és katonai biztosok, hogy utasításokkal ellátva a csapatok bevonulását a szükséges előkészületeket megtegyék. Mily nagy volt azonban meglepetésünk, midőn a nagy garral és hefykeséggel Varsó utcáin kardosított járó urak hosszab himezés és hámozás után végre kimondták, hogy ők csakis velünk egyidejűleg léphetik át a magyar határt, habár ott akkoriban osztrák csapatokon kívül más fegyveres erő nem igen mutatkozott.

«A nép állítólagos ragaszkodása az osztrák kormányhoz, melyről eddig nem győzték eleget beszélni, ilyenformán nagyon kétséges értékű lehetett.

«Mindez nagyon lehangolta Paskievics tábornagy kedélyét, kinek a sz.-pétervári osztrák követ az egész expedíciót mint valami föltötte könnyű dolgot adta elő, habár Hasfort tábornok, ki Erdélyben működött, másképen irt a magyarországi viszonyokról.

«Mihelyt a főhadiszállásról Magyarországra küldött megbízható ügynökeink visszatértek, az eredetileg 60.000 emberre praeliminált segédcsapatok száma azonnal 40 ezerrel lön megtoldva, a tartalék pedig, mely Galiczia határainál alakult, 80 ezer emberrel állapított meg. Elhatározott továbbá, hogy az osztrák kormánybiztosok hatásköre a seregnél csakis az élelem beszerzésére és egyéb ehhez hasonló teendőkre szorit-

kozzék, mivel a tábornagy az általuk előadott körülmények és tények valódiságában nem nyugodott meg.

«Bécsből ez iránt több izben, de mindig eredmény nélkül panasz emeltetvén, végtére mégis a herceg intézkedései hagytak jóvá legfelsőbb helyen.

«Duklán gr. Löwenkiöld ezredes jelentkezett a herceg-tábornagnál, ki már márczius közepe táján Magyarországra küldetvén, az ottani eseményeket a helyszínen figyelemmel kísérte. Szerinte a magyar fővezér, Görgei nem bírja ugyan a forradalmi kormány feltétlen bizalmát, de annál inkább ragaszkodik hozzá a hadsereg, mely őt vakon követni fogja. Ily formán mindama

AZ ORSZÁGOS KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT JUBILÁRIS KIÁLLÍTÁSA.
A KIRÁLY MELLSZOBRA STROBLTÓL AZ ELŐCSARNOKBAN.

seget, mely egy határszéli kis városból élébe jött, elfogadta, egészen megváltoztak nézetei a magyar forradalomról. «Az emberek azt a benyomást tették reám, — mondja a herceg, — mintha szívesen akarnának kibékülni, ha valaki őszintén és szelíden beszélne velük.» A főhadiszálláson lévő osztrák kormánybiztosok egyike, kinek nevé szívesen elfelejtettem ezen incidensből, az ebéd fellet képmutatóknak nevezte a magyarokat, mire a herceg nem a legudvariash hangon azt jegyezte meg, hogy ezt legfőleg a németektől tanulhatták.

«Főtisztjeink valóságos ellenszenvvel fogadták a Magyarország elleni expedíció híret, mert minden erőlködés dacára, mely osztrák részről ki lön fejtve az iránt, hogy az egész mozgalom a világ előtt leginkább republikánus irányu lá-

AZ ORSZÁGOS KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT JUBILÁRIS KIÁLLÍTÁSA. — A MŰCSARNOK NAGY TERME.

néhány pillanatig magamon kívül valék. Alig bírva lélegzeni, a fűre könyökölve, öntudatlanul, mozdulatlanul tekinté szerteszét a roztól tarkáló halmokra, a körülöttök kigyózdva folydogáló folyóra, mely messze, míg a szem ellát, új halmok, pontoknak tetsző falvak mentén halad el; a kék, alig-alig látható erdőkre, melyek mintha füstölőnének az izzó ég peremén, s arra az édes szélsédre, melyet mintha a kép ünnepélyes mozdulatlansága lehelt volna, s háborgó szívem lassan-lassan elcsendesült. Megkönnyebbültem, szabadabban lélegzettem fel... De lelkem ki-mondhatatlanul és édesdeden fáradt volt, mintha valamin átlátni, valamit előre érezni szeretett volna. Félénk és örvendés sejtelen szállta meg várakozástól reszkető, ijedt szívemet. S im' hullámszerűen, sajgni kezdte kebelem, mintha átjárta volna valami, és könnyek, édes könnyek ragyogtak pillámon. Kezembe rejtém arcomat, és reszketve mint a fűszál, átengedém magam szívem első öntudatának és megnyilatkozásának, természetem első, még homályos sejtésének... Első gyermekkoromra fátyolt borította a percz...

Midőn két óra mulva visszatértem a házba, M^{re} asszonyt már nem láttam ott: urával, előre nem látott ügyben, Moszkvába utazott. S többé nem is találkoztam vele az életben soha.

EGYVELEG.

* Ovidiusnak, a híres latin költőnek szobrot állítanak Kustendzse román városban a Fekete-tenger mellett, amelynek helyén, Tomi városban lakott a költő közel kétezer évvel ezelőtt, mint száműzött. A szobor igen finom munka; a költő irótablát és stylust tart bal kezében, míg fejét jobb kezére hajtja. Az alírás latin nyelven így hangzik: „Nyugodjanak Ovidius porai békében.”

* Községes preferencé-játéknál a 32 kártya a 3játósó kezében gondos számítás szerint nem kevesebb mint 1.376.654. 204.252.320 különböző változatban fordulhat elő. Ha tehát három szenvedélyes játósó elhatározná, hogy mindaddig játszik, míg az összes lehető játósó-makkal el nem készül, feltéve, hogy éjjel-nappal folyvást játósóznak s minden órában 20 játósó-mát, e nagy feladat megoldására nem kevesebb mint 7,850 millió évre volna szükségük.

* Pasteur előadása az ebdühről. Egy éve múlt már, hogy Pasteur megkezdte a beoltásokat veszett kutyák által megmart embereken. Ezekről és tapasztalásairól a napokban előadást tartott a párisi akadémián. Főlemelte, hogy egy év alatt az egész világról 2490 megmart ember kereste föl az ő intézetét beoltás végett. Ezek közül 52 Ausztria-Magyarországból, 191 Orosorsországból, 18 Egyesült-államokból, 3 Braziliából és 2 Indiából ment oda. Franciaországból és Algériából 1726-an keresték föl. 1726 veszett ellen beoltott francia közül 10 halt meg. Esik tehát minden 170 harapási esetre 1 halál. A tiz halott közül 6 gyermek. Nagyon kevés lehet azoknak a megmart francziáknak száma, a kik nem mentek el Pasteurhoz beoltatni magukat. És e kevés ember közül az említett egy év alatt 17-en haltak meg veszett-

sebben. Ennyi volt ugyanis a beoltatlanul meghalt francziák száma a megelőlt év alatt. Itt Pasteur egy érdekes esetet hozott föl. Mult év decz. 12 én meghalt veszettségben egy Samyn nevű fiu. a kit egy Merleaux nevű fiuval ugyanazon a napon, ugyanaz a veszett kutya harapott meg. Samynt nem vitték fel Pasteurhoz, de Merleaux-t igen. a ki be is oltatott. Merleaux maig is él és igen jól érzi magát. Párisban évenként 12 ember szokott meghalni veszettségben; abban az évben, mely előtt közvetlenül Pasteur beoltásait megkezdte. 21 halt meg. 1885. nov. 1-je óta maig csak 3 ember halt meg. Ezek közül kettő nem volt beoltva, egy igen, de az oltás kivételes körülmények közt történt. Orosorsországból egyszerre

hogy a léghajóból papirszelvényeket dobnak ki ezek leesésének irányát vizsgálják, sok időt igényel s nem ment esalódásoktól. Az eszköz, mely jelenleg a léghajózási osztálynál használatban van, a következő: postai levelező-lapokat dobnak le, melyek az osztályra vannak ezimezve. A behajított jegy nyomtatott a s a találó által kitöltendő kérdéseket tartalmaz. Ezek megjelölik az időt, a mikor, a helyet, a hol s a személyt, a ki a jegyet megtalálta, a szél menését a találás helyén, továbbá ama kérelmet, hogy a jegyet azonnal a lelkesének földbirtokosnak vagy tanító-nak adassék át. Ezek valamelyike azután kitölti a postán tovább küldendő jegyet s hozzá mellékel a barometer és thermométer állását. A ledobás olyképen történik, hogy arra az egyik oldal hosszában egy hat centiméter széles és 4—5 méter hosszú, különböző színű selyempapirból álló szalagot ragasztanak fel. A másik ellentétes oldalt kevés, papírba csomagolt homokkal, melyet gombostűk segítségével a jegyhez erősítenek, nehezítik meg. A jegyeket olyankor dobják ki, ha a léghajó község vagy valamely uri birtok felett száll el.

* Híres költők életkora. A jelen század hírneves költői közül kettő, Goethe és Hugo Viktor, haladtak túl a 80 ik évet s mindkettő jőformán az utolsó perczig megtartotta kiváló tehetségét. Régebben a három nagy görög színműíró élt ily sokáig: Sophocles 91, Euripides 79, Aeschylus 69 éves korukban haltak meg. Schiller ellenben már 46 éves korában, Shakespeare 52 éves korában elhunyt. Byron 36, Hauff 26, Leopardi 39, Catull 30 Tibull és Propertius 35, Terentius 26, Persens 28 évet élt. Látható, hogy sok kiváló szellem hal meg korán, midőn még sokat alkothatta.

* Óriási almafa van Connecticut államban, Chesterben. Mintegy 175 éves, van 8 nagy ága, melyből rendszeren egy évben öt s a másikon 3 hoz gyümölcsöt, a mely változás vén fánál gyakran előfordul. Egy fél méter magasságra a földtől a törzsnek 4-15 méter kerülete van; magassága 20, koronájának kerülete pedig 33 méter. Némely évben a fél fa termése 14 hektolitert tesz.

* Az égbolt lefényképezése. Az utóbbi években a párisi csillagvizsgálón a Henry testvérek szép eredménnyel végeztek a csillagok fényképezését és ennek következtében az intézet igazgatója azzal a tervvel foglalkozik, hogy lefényképezeti az egész égbolttal. Miután e terv megnyerte az összes csillagászok tetszését, a párisi akadémia elhatározta, hogy tavaszra nemzetközi konferenciát fog összehívni, oly célból,

hogy ez elhatározza, hogy a terv mikép valóstíttassék meg. A fényképezés az eddigi terv szerint 10—12 csillagvizsgálóból történék. Összesen 6—7000 fényképet fognak készíteni és ezekből 1600 lapra terjedő album lesz összeállítható. Ez óriási atlasz elkészítésére 20 év szükséges. Az albumban körülbelül 20—30 millió csillag lesz. A nagy fényképezési távcsövek segítségével oly álló csillagokat is lehetséges lesz lefényképezni, melyek a legnagyobb távcsövek segítségével sem láthatók. Az ily atlasz elkészítése rendkívüli fontossággal bír, mert ha a felvételek bizonyos időközökben megújítatnak, a csillagászok az egyes térképek összehasonlításából megtudhatják majd, hogy mely csillagok tűntek el, szóval a legkisebb változásokat is figyelemmel kísérhetik.

A MI JUBILEUMUNK.

Századunk a gőz és a jubileumok százada. E század első felében fejtették ki az elsőt — s építettek azóta vasutakat oda is, a hova nem kellett volna; a második felében találták ki a jubileumokat — s jubilálnak ott is, a hol egy csepp okuk sincs rá. De hát sok embernek telik öröme benne, más részt meg nem árt. Miért ne követné hát a világ szokását a mi kis társulatunk is. 25 éve, hogy alapították. Alapítói még nagyrészt élelven művészek. Azok az úgy nevezett

«öregék». Tíz éve, hogy megnyitottuk a «művészházat», a melynek első kiállításán bizony meglepetve olvasták az «öregék» azt a «tömerdek» új nevet a képek sarkában, a kiknek viselői akkor állítottak ki legelőször. Voltunk pedig tizen vagy tizenketten az úgy nevezett «fiatalok». Mert két sorba állított bennünket a közhit, de nem egymás után, hanem egymással szemben, a fiatalokat az öregek ellen. Volt is akkoriban szó «frondeur»-okról, petrolőröknek is elnevezett egy méltóságos úr, mert hogy szídjuk az öregeket, elégedetlenek vagyunk, szóval, hogy nagy mozgalmakat aka-

runk csinálni. Pedig hát miből állt az a nagy «mozgalom»? Hát hogy mozgattuk a poharakat, vérit eresztettük egy néhány boros üvegnek s ittunk reményteljeseket a művészet jövőjeért Magyarországon! Nagyon elértünk ma tíz éve az «Angolkirályné» kis külön szobájában, míg az a fiatal gárda, mely a jubileumi kiállítás megnyitását most folyó hó 9-én este a Ruscher égyik nagy termében sietett megünnepelni, — élén a jó öreg Ligeti bácsival és Keleti Gusztávval — úgy megtöltötte a termet, hogy az asztal egyik végén ülő nem ösmerte meg a másik végéről a legjobb

A pénztárnál. A szögletteremben. A nagyteremben. Egy szobor előtt. Bemenők. VÁZLATOK A MÜCSARNOKBÓL. — JANTYIK MÁTYÁS RAJZA.

A KIRÁLY MEGÉRKEZÉSE A MÜCSARNOKHOZ. Goró Lajos rajza.

FANDANGO. Strobl szoborműve. Hány Gyula rajza.

KÉPJUTAZÁS A ZAGYÁN. Bihari Sándor festménye.

Zacchiri N. és G. Kiállítás: Bécsben, Bartensteingasse 5.
Zacchiri N. és G. Keleti árutár: Bécsben, Graben 26.
Zacchiri N. és G. Legnagyobb szőnyeg-raktár.
Zacchiri N. és G. Berendezési és díszítő-tárgyak.

Zacchiri N. és G. Legjobb bevásárlási forrás berendezési tárgyakra, legolcsóbbtól a legfinomabbig. Minden nap új tárgyak jelennek meg a világ minden részéből. Nem kell sehoh se vásárolni, mielőtt e czég gazdag raktárát megtekintnők. A vidékre nézve a legelőnyösebb bevásárlás; mineen aru a legolcsóbban lesz csomagolva, valamint pontos szállítás is biztosított. Perzsa, úgynevezett Feraghan, I. minőségűből.

Perzsa, Horassan, ismeretek pompás színezetűkről.
 Indiai, minden nagyságban.

Smyrna, utánzás; úgynevezett Schmiedberger, minden nagyságban és színezésben raktáron.

Valódi Smyrna-szőnyegek. Zacchiri N. és G. épen most Ouchac-ból, Smyrna mellett lévő saját gyárukból, nagy szállítmányt kaptak valódi Smyrna-szőnyegekkel; rajz és színek a XVII. századból. Ez az első szállítmány ez estendőben.

Pompás művészeti kivitel és színezés található Zacchiri N. és G. régi perzsa szőnyegein; közel 1000 darab minden tetszés szerinti nagyságban. Árak 20 frtól 100 frtig darabonként.

ZACCHIRI N. és G.
 Budapesten: IV., Mária Valeria-utca 9. sz. a.
 Bécsben: I., Bartensteingasse 5 és I., Graben 26
 legnagyobb és legelőnyösebb telep keleti berendezésekre és díszítő-tárgyakra, Ausztria-Magyarországon.

ZACCHIRI N. és G. CAIROBAN.
 arab butorok gyára (Moussarabie)
 Mindenemü arab butorok előállítására, ugymint: sofák, asztalok, székek, credenz, tábori székek, állványok, alacsony székek, stb.
 Zacchiri valódi arab lámpái, legnagyobb választék minden árban.

Divántakarók, valódiak, két számtáskával egyúttal, szállítanak 55 frtól 300 frtig.
 Zacchiri függönyei, Marokkó, egészen gyapjából, pompás, perzsa alapszínevel, 4 méter hosszúak, 1,05 méter szélesek, 4 frtól egész 6 frtig.
 Chenille-függönyök, 4 méter hosszúak, 1,10 méter szélesek, díja 9 frtól 14 frtig.
 Minden más fajta

Keleti függöny, ajtófüggönyök termekbe, ebélok, dohányzó-, férfi- és háló-szobákba.

Szőnyegek közönséges használatra. Zacchiri N. és G. ezektől valamint futószőnyegekkel folyton gazdag raktárt tartanak lámulatos olcsó áron.

Mindenemü valódi indiai bronz-árak, virágcserepek, gyertyatartók és karszékek, valamint mindenféle butor indiai számból, bambusz vagy borsnából.

Indiai kelmék, melyek nem mindennapi tárgyak, hanem finom és pompás színűk miatt női ruhákra vagy díszítő-ekre ajánlatosak.

Zacchiri Soie de Nagpore, felső függönyök vagy ruhadíszítőkre, egy vég, körülbelül 7 méter hosszú és 1 méter széles, 24 frt.

Zacchiri Mysore soie imprimé, egy vég, körülbelül 7 méter hosszú és 1 méter széles, 36 frt.

Zacchiri indiai zsebkendők, ajándékokra, igen nagy választékban, ritkák művészi színű folytan.

Zacchiri indiai shawljai, 4 méter hosszúak és 130 cent. szélesek, díja 20 frt, díszítési czékokra vagy ablak- és ajtó-függönyök gyánat.

47-İK SZÁM. 1886. BUDAPEST, NOVEMBER 21. XXXIII. ÉVFOLYAM

Előzetes feltevések: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt
 POLITIKAI UJDONSÁGOK egyúttal: 1 félévre - 6 *
 Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre 8 frt
 tőlévre - 4 *
 Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre 6 frt
 tőlévre - 3 *
 Külföldi előzetesekhez a postallag meghatározott viteldij is eszotlanó

I-só cs. kir. kizár. szabad. újonnan javított RUGANYOS SÉRVKÖTŐK

Legújabb találmány az amerikai, újonnan javított ruganyos-sérvkötő Politzertől; ez rugók nélkül van, tisztán ruggyantából művésziesszen szerkesztve s az a czéja, hogy még a legüdültébb sérveket is lehető legrövidebb idő alatt egyenletes fekvésbe hozza, s egy nappal a legerőseztöb munkánál, vagy a sokat járóknál, mint szintén éjjel alvásban is használhatók, a nélkül, hogy a sérvből szenvedő hivatásban legkevesebb is volna akadályoztatva. Felette nagy haszon, hogy az még éjjel is a testen maradhat, mivel hogy a szenvedő testreze kiválképen jótékony kellemetes nyomást gyakorol s a legtöbb esetben még a sérv biztos gyógyulását is eszközi. A legtöbb orvosi tekintélyek által elismerve, megvizsgálva s a legjobbnak találva professor Kovács a sebészeti kóroda alelnöke, dr. Gross Lajos m. kir. egészségügyi tanácsos, dr. Glöck Ignác kir. törvényszéki orvos által. 2437

Alólírott egyszemind nagy raktárt is tart angol és francia azel sérvkötőkből, függesztő készülékeket (suspensorium) gummburú szövötteket, mint szintén szarvaszövből. A szarvasz és gummi suspensoriumok czéja, hogy a tágulást megakadályozzák. Méhfeckendők, légpárnák, agybetét, periódások, préservatívumok, gummiharisnyák s mindenemü gummi árucikkek. Sérvkötőknél kérem megjelölni: jobb, bal v. kettős-e, mint szintén a test bőségét is. Megrendeléseket utánvetel mellett elfogad.

POLITZER MÓR cs. kir. szab. sérvkötő-készítő. Budapeston Deák Ferenc-utca, 6-10 frt, a kettősnek darabja 10-16 frt, gyermekeknek felel olcsóbb. Ugyanitt kapható legjobb amerikai sérvkötők. Ezen legelőnyösebb 3 frt 50 k.

KINCSEM-SORSJEGYEK

darabonként 50,000 forint főnyel-reményvel! 1 forintért.

GRANDS MAGASINS DU
Printemps
 NOUVEAUTÉS

Selymek, Szőrnek, Posztó, Karton, Nők-lapok, Robes, Confections, Gyermek ruhák, Pongyolák, Trouseaux, Fehérmunkák, Pizók, Csipkék, Vasznak, Zsebkendők, Gyolcsok, Függönyök, Butorszővegek, Agyseműek, Butorok, Harisnyák, Férfi ruhák, Csipk, Nap-és Esernyők, Keztyűk, Nyakkendők, Virágok, Dísz tollak, Zsinorzatok, Szalagok, Rövidár-ruk, Piperék, Ezüstszerék, Bőrárak, Illatszerek stb.

Megjelent

az 560 mintarajzot tartalmazó NAGYSZERŰ ILLUSTRÁLT ALBUMUNK a téli évadra.
 Szétküldése ingyen és bérmentve. Bérmentésített levelek czimzendők:

MM. JULES JALUZOT & Co.
 PARIS

Ugyancsak bérmentve küldetnek a **PRINTEMPS** oriasí raktárán levő szövegek mintái. (Árat és faj meghatározni kerünk).

Expedíto a világ minden Országába.

Finom sárga kéziszappan

(toilette-szappanon legkiválóbbika), glicerint és tojássárgából készíte, kitünően tisztítja és élénkíti az arczobrt, és annak egészséges frissességét állandóan fenntartja. Ezen — csupán két legárthatlanabb szeből készült szappan, fej-mosásra is nagyon ajánlható. Ár: 1 darab 20 kr., 1 doboz (3 darab) 50 kr. Kapható:

LATZKOVITS A. váci utca 22. sz.

A cs. kir. szabadalm.

KÖSZVÉNY-SZESZ

KÖSZVÉNY ÉS CSÜZ.

test, izom és ideggyengeség, az egyes idegek bñnlása, hát- és derékfájdalmak, altesti és a vastaghus görcsei, kolika ficzamosások stb. ellen. Ár fél üveg 50 kr., 1 nagy üveg 1 frt, postán 15 kr.-ral több.

Főletét és postai szétküldés:
Hofmann A. gyógyszerháza Klosterneuburghan.
 Főraktár Magyarország részére:
Török József gyógyszerháza, Budapest, király-utca 12.

Továbbá kapható a következő gyógyszerházaiban: **Kassa:** Wandraschek K. Győrött: Petri P. szegedon: Barcsay K. Veszecsen: Müller O. Zríenstben: Fandán H. Eszéken: Diemer J. C. Cserovitzban: Alth S. Brassóban: Kugler F. Temesvározt: Jahnér C. M., Klausmann és Albert. Debreczenben: Dr. Róschek. Székesvározt: Say Rezső. Szabadkán: Joó. Fonyosáron: Dr. Adler, Erdy István, vala. int az osztr.-magyar birodalom legi. győz.

NB. Mindenkor csak a **KLOSTERNEUBURGI KÖSZVÉNYSZESZ** kéréndő, s a törv. védjegy megtekintendő.

KINCSEM-SORSJEGYEK 3031

à 1 frt 11 sorsjegy csak 10 frt

Főnyeremény készpénzben

50.000 frt

Kapható a fő elárusításban

LÖRY J. bank- és váltó-üzletében a Magyar Mercur kiadóhivatala Budapest, Hatvani-utca 17. sz. a.

Nélkülözhetetlen sorsjegybirtekosok, tőkepénzeszek, spekulácások, takarékpénztárak, letéti és árvasszéki hivatalok számára a **MAGYAR MERCUR** hiteles sorselési tudósító és pénzügyi szakirat. Előzetési ára egész évre csak 2 frt.

MAGYAR MŰVÉSZEK.

A MŰCSARNOK őszi kiállítása, a magyar festők e nagy versenye, teljes figyelmet követel magának e zajos és sokfelől igénybe vett napok alatt is. Legméltóbb alkalom rá, hogy festőinkkel foglalkozzunk. Lapunk hazai közmívelődésünk e fontos részét is épen olyan figyelemmel kísérte mindig, mint a többi nevezetes eseményeket. Kiválóságait bemutatta koronkint, alkotásaikat megismertette. Régibb művészeink egész sorozata megvan lapunk kötetiben; az ifjabb nemzedéknek pedig feltűnést keltett műveit siettünk megismertetni.

Ezúttal a fiatalabb nemzedék tagjaival bővebben is akarunk foglalkozni. Mai számunktan négyet mutatunk be: **Baditz Ottót, Angházy Gyulát, Spányi Bélát és Paczka Ferenczet.** Baditz Ottó jelentékeny sikereket aratott már évek előtt a műcsarnok kiállításain. Mint kész művész jelent meg. Első kísérleteit itthon nem láttuk. Már a legjobb ajánlatokat hozta magával külföldről. A rokonszenves fiatal művészt melegen fogadták. Az egyes kiállításon kilencz festménye közül egy sem maradt megvétetlen. A legjobb kritika a közönség részéről. Külföldön tanult, ott fejlődött. Most is fölválta Münchenben és itthon lakik. Festőink még csak néhány év előtt is rá voltak utalva,

hogy ha komolyabb tanulmányokhoz akarnak fogni, külföldön keressék azokat. Itthon nem volt se iskola, se művészi élet. Még az elemibb ismeretekre is vajmi kevés alkalom és mód. Meglett művészeink egészen másképp elfoglalták, hogysem tanítványok is igénybe vehessék őket. Ma már fejlődik a művészi élet, a képzőművészetek művelőinek egy kis gyarmata keletkezett és Benczur mester-iskolája, Lotz Károly műterme, az országos minta-rajztanoda tényezők a művészi élet itthoni gyarmatában. Művészeink mellett tanítványokat is sürűben találunk. München művészi tradíciói, festészeti akadémiajának jeles tanárai nevezetes szerepet visznek hazai festészetünk történetében. Bécsnek

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT JUBILÁRIS KIÁLLITÁSA. — A MŰCSARNOK NAGY TERMÉNEK ÉSZAKNYUGATI OLDALA. Weinwurm Antalnak a Vasárnapi Ujság számára készített fényképe.